

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', chedə' can' gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niḥ chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'enə' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əlol beṇə' gatə'atezə nite'e, beṇə' chso'on orasyon chso'olgüiže' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho.

³ Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niḥ zocho mbalaz

⁴ Syempr cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chone' par niḥ Cristo Jeso'osən' chaclene' le'e.

⁵ De'en chonlilažə'əlene' chaclenchgüe' le'e par niḥ chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'ele dižə' chei.

⁶ Na' bachonle ca nacbia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquən de'e li.

⁷ Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonlilažə'əchlene' na' par niḥ

gonchle can' chazlaže'enə' žlac chbezcho yidə
 Xancho Jesocristən' yetlas.

⁸ Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonle can' chazlaže'enə' par nič catə'an yidə Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que naple dolə'.

⁹ Diozən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə'. Le'enə' bagwleje' le'e par nič naquə yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xanchon'.

Beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito zjənaque' tozə

¹⁰ Beṇə' bišə', laogüe de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' chneyoida' le'e gonle txen len ljuežjle na' bito tilə gwšašle. Tozə xbab gonle na' tozə can' əgwžiale bia'.

¹¹ Beṇə' bišə', beṇə' ca' nitə' liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdilə chšašle.

¹² Enia' chdilə chšašle, chedə' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsed blo'i Cristən'."

¹³ ¿Echaquele bselə' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ¿Ena' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwduxjua' xtolə'əle ca'? Na'alje ¿əpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bito.

¹⁴ Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e beṇə' yesə'əne' de que lecə nada' bcho'aga'aca'ane' nis.

¹⁵ Bito che'enda' no əṇa de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'.

16 Na' lēczə nada' bchoa' beṇə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alaža'a šə noch zo beṇə' bcho'a nis.

17 Nezdə' Cristən' bito bsele'e nada' par gwcho'a beṇə' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' catə' chyixjui'an bito cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i beṇə'. Bito che'enda' no gaque de que nada' naca' beṇə' sin', chedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' chia'anə' bito əsa'aquene' de que de'e zaque'enə' ca de'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən'.

Cristən' bedalo'e yelə' chnabia' na' yelə' sin' che Diozən'

18 Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can' gwso'ot beṇə' Cristən' le'e yag corozən'. Pero Cristən' babene' par nič chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozən', chedə' dižə' nan' chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'aždao' notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

19 Čac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən:
Nada' gona' par nič nachia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e li zjənsine'enə',
na' gona' par nič beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'enə'.

20 Nitə' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇə'chən', na' nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei che Diozən', na' nitə' beṇə' chso'e dižə' che de'en čac lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aquene' chso'one'

xbab sin', pero lao Diozən' bito bi bi zaquə' xbab
 ̑hega'aque'enə'.

21 Diozən' naque' beṇə' sin' na' le'enə' bene'
 par niḥ yelə' sin' ̑he beṇəḥən' bito chaclenən
 beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na' con beṇə' se'ejle'
 xtiḗe'enə' de'en chyixjue'eto', Diozən' chazlaḗe'e
 yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'aṇə'əczə beṇə'
 ca' cui zjəṇombia' Diozən' chsa'aque'ne' de que bito
 bi bi zaquə' diḗə' de'en chyixjue'eto'.

22 Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilaḗə'
 Cristən', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' miḷagr par
 yesə'əṇezene' šə le Dioz nan' bsele'e Cristən', na'
 le'egatezə ca' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael
 na' cui chso'onlilaḗe'e Cristən', zjəchi' yichjga'aque'
 porzə ̑he bitə'ətezə diḗə' cobə de'en chsa'aque'ne'
 naquən diḗə' sin'.

23 Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwso'ote'
 Cristən' le'e yag corozən'. Na' catə' chyixjue'eto'on
 beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlaḗe'e na' bito
 chse'ejle'e ̑hei. Na' leczə beṇə' ca' cui zjənaquə
 beṇə' Izraelən' catə' chse'enene' diḗə' de'en
 chyixjue'eto', leczə chsa'aque'ne' de que bito bi
 bi zaquə'ən.

24 Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine',
 chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho
 beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə'
 chnabia' ̑he'enə' na' yelə' sin' ̑he'enə' ca de'en
 bsele'e Cristən' gwso'ote'ene' por ni ̑hecho.

25 Na' de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le' por ni
 ̑hechon' beṇəḥən' chsa'aque'ne' de que bito bi
 zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aque'ne' de que
 bito bi yelə' chnabia' napə Diozən'. Na' ca de'en
 bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechgualē beṇə' sin'

naque' cle ca beṇaḅhən' na' leḅgualē chnabi'ache' ca beṇaḅhən'.

²⁶ Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bitō naquə zanchō beṇə' sin' segon can' chso'on beṇaḅhən' xbab checho, na' nic naquə zanchō beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchō beṇə' blaō.

²⁷ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'anə'əczə bitō naccho beṇə' sin' na' la'anə'əczə bitō naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par niḅh chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' chega'aque'enə' bitō bi zjəzaquə'an laogüe'enə'.

²⁸ Chio'o cui naccho beṇə' blaō na' cui bi zaquə'əcho par beṇaḅhən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' niḅh sa'acbe'ine' de que bitō bi zaquə' xbab chega'aque'enə' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə.

²⁹ Na' Diozən' babene' par niḅh notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'enə'.

³⁰ Dioz na'anə' babene' par niḅh ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' chedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par niḅh naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. Banone' la'ažda'ochon' xi'ilažə' chedə' Cristən' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə le'enə' babene' par niḅh cui bi xtolə'əchon' de, chedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon'.

³¹ Na' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bitō cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho

Diozən'."

2

Pabən' be'e xtižə' Cristən' ben' gwso'ot beṇə' mal ca' le'e yag corozən'

¹ Benə' bišə', catə' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə bi'a dižə' par niḅ gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'.

² Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlə dižə' gua'a sino que gua'a dižə' che Jesocristən' na' can' gwso'ote'ene' le'e yag corozən', na' bena' can' gwnia' lo'o la'aždaogua'anə' catə'an bida' gan' zolenə'.

³ Gocbe'ida' bito bi gaquə gona' par niḅ šejle'ele dižə' de'en gua'anə' na' de'e na'anə' lechgualə bžeba' na' golə' gwxyzia' catə' bena' xbab šə gwzenagle chia'.

⁴ Na' catə' bi'a dižə' che Cristən' bito bi'a dižə' len yelə' sin' chia' par niḅ gonle can' gwni'anə'. Spirit che Diozən' gocwlenən le'e len yelə' guac cheinə' par niḅ gocbe'ile de que dižə' lin' bi'a.

⁵ Bi'a dižə'an ca' par niḅ notono no gaquə əna de que chonlilažə'əle Diozən' por ni che yelə' sin' chia'anə'. Nezczecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yelə' guac che'enə' par niḅ chonlilažə'əlene'.

Spirit che Diozən' chonən par niḅ chejni'ito'

⁶ Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par niḅ cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni'i xtiže'enə'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo nga bito chsa'aquene' de que xtižə'əto'on naquən de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia'

ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca naquə beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža catə' te yelə' gwnabia' čhega'aque'enə'.

7 Na' dižə' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwṇeze dižə' sin' čhe'enə' antslə, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelə' beṇə' sin' čhe Diozən' gwčhoglaogüe'en nac gone' par nič gone' chio'o yelə' bala'aṇ.

8 Na' ni tozə beṇə' gwnabia' beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelə' sin' čhe Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito boso'ode'e Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

9 Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozən' len beṇə' ca' chsa'aque'ne' čhe',
na' nic nonə' yesə'əṇeze can' gone',
na' nic nonə' gon xbab čhei lo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

10 Pero na'a ža, Diozən' babene' par nič Spirit čhe'enə' bzejni'in chio'o ca naquə de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho čhe'. Tcho'a tšao' chejni'i Spirit čhe Diozən' can' chone'enə', na' leczə než nle'in de'en ngašə' len beṇə'čən'.

11 Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə, čhedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho. Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit čhe' na'azən' nezen bi xbabən' chone'.

12 Na' Diozən' bsele'e Spirit čhe'enə' zon lo'o la'ažda'očon' par nič chnezecho yoguə'əlo' de'e šao' de'e güen de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en nži'ilaže'e chio'o. De'e na'anə'

bitocho choncho xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziqə'əchlə ža' yežlyo nga.

13 Neto' cho'eto' dižə' che de'e ca' chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on lao yelə' beṇə' sin' cheto'onə'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'. Na' beṇə' ca' bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', lega'acze'enə' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aque'one'.

14 Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine' de'en chsed chlo'i Spiritən' chedə' chsa'aquene' bito bi bi zaquə'ən par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par gaquəlenən lega'aque' se'ejni'ine'en.

15 Chio'o bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' chaclenən chio'o par ničh chacbe'icho che bitə'ətezə de'en goncho šə naquən güen o šə naquən mal gonchon. Pero na' beṇə' yeziqə'əchlə bito chse'ejni'ine' de que de'en chene'e Spirit che Diozən' gon chio'o naquən de'e güen.

16 Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Notono zo no chejni'i xbab che Xancho Diozən' to gwlažze'. Na' Diozən' bito bi de de'e əgwšed əgwlo'i beṇəchən' le'.” Pero Diozən' babene' par ničh choncho xbab can' chazlažə' Cristən'.

3

Txenṇə' gwso'one' xš'in Diozən'

1 Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə' Diozən' len le'e, bito bi'an can' cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag

che Spirit che Diozən', chedə' le'e ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'.

² Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuiṇə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsd blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə zdebə šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' chedə' cuiṇə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə.

³ Nacia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə, chedə' ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. De'en chgüe'i ljuežjle na' chdilə chžašle zeje dižə' chzenagczle che la'ažda'omallen' can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁴ Chzenagle che la'ažda'omallen' ca de'en na balle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua'", na' yeballe nale: "De'en chsed chlo'i Apolosən' naogua'." De'e na'anə' nia' chonle can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁵ ¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə' güen xšin Diozən' na' neto' be'elento' le'e xtiže'enə'. Na' cuin Diozən' bene' par nič balle benlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' len le'e na' leczə bene' par nič yeballe benlilažə'əle Cristən' catə'an Apolosən' be'elene'en le'e.

⁶ Zgua'atec nadan' be'elena' le'e xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en leczə bsd blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebene' ca be'en chyil. Na' can' chon Diozən' nič chcha'o chxen de'en chazcho, leczə can' bene' par nič gwyejle'ele xtiže'enə' de'en be'elento' le'e.

⁷ Bitotec bi zaca'a nada' de'en be'elena' le'e xtižə' Diozən', na' nic Apolosən' de'en bsd blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquə' čhedə' le'enə' bene' par nič gwyejle'ele xtiže'enə'.

⁸ Ben' chyixjue'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txennə' chso'one' xšin Diozən' na' tozəczə can' cheyalə' gapəga'acchone' respet. Na' Diozən' gone' par nič to toe' yesə'anite'e mbalaz segon can' gwso'one' xšine'enə'.

⁹ Neto' ža, txennə' chonto' xšin Diozən' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebeto' ca beṇə' goz go'oṇ na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinṇə'.

Na' leczə le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o che Diozən' na' neto' gwxaquə'əlebeto' ca beṇə' ben yo'onə'.

¹⁰ Diozən' goclene' nada' par nič naca beṇə' nech bena' xšine'enə' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəda' ca beṇə' bxe lan yo'o. Na' bena' xšine'enə' ca chon to mues beṇə' chacchgua. Na' nitə' beṇə' yoblə beṇə' leczə boso'osed boso'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' gosə'əbec ze'enə'. Na' šə nochlə beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e, cheyalə' so'one' xbab par nič yoso'osed yoso'olo'ine' le'e porzə de'en naquə de'e li.

¹¹ Le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'əle txennə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e əgwxe laneinə' de'e yoblə, bitoch gaquə, čhedə' tozə Jesocristən'

zaque'e par gonlilažə'əchone'.

¹² Nezecho chcheje bitə'ətezə ze'e de'e chxe beṇə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de p̄lat, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebe de'en yoso'osed yoso'olo'i beṇə' le'e.

¹³ Na' catə' əžin ža choglaio Diozən' che yoguə'əl̄ol̄ beṇə', cana'ach la'alaon che to to beṇə' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, o šə cui. Na' šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de or de p̄lat o de yej fin chedə' de'e ca' bito chse'eyən. Pero na' šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod chedə' de'e ca' chse'eyən. Catə' əžin žan' choglaio Diozən' che yoguə'əl̄ol̄ beṇə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to beṇə' güen xšine'enə' naquən de'e zaque'e o šə bito bi zaquə'ən. Ca'aczən' n̄la'alaon che to to yo'o segon naquən' zjənaquən.

¹⁴ Beṇə' ca' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, cuin Diozən' gone' ca yesə'əzi' beṇə' ca' yelə' bala'an.

¹⁵ Pero beṇə' ca' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e clelə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' šey ližen'. Na' nacchguaze gaquə yesə'əchoje' par cui se'eye', bito bi yelə' bala'an yesə'əzi'e chedə' bito bosə'osed bosə'olo'ine' le'e can' cheyalə'.

¹⁶ Chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', yoguə'əcho txennə' gwxaquə'əlebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beṇə' Diozən' chedə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁷ Na' šə to beṇə' gone' par niçh chio'o chdopə

chžagcho cho'ela'ocho Cristən' cuejyichjcho dižə' li che Diozən', Diozən' gwnežjue' castigw zejlicanə che ben' gon ca', chedə' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁸ Šə nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalə' xoayagcho. Cheyalə' gacbe'icho de que bitotec bi zaquə' xbab chechon' nič ca' Diozən' gone' chio'o yelə' sin' che'enə'.

¹⁹ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yelə' sin' čhega'aque'enə' bitobi zaquə'an lao Diozən'. La' nyojczə Xtizə' Diozən' nan: "Beṇə' ca' chsa'aque'ne' zjənaque' beṇə' sin', Diozən' gone' par nič yesə'əbiayi'e por ni che xbab mal čhega'aque'enə'."

²⁰ Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beṇə' sin' ca' bito gaquəlenən lega'aque' par so'ombi'ene'."

²¹ Ca naquə neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquəto' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par nič bitə'ətezəchlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e.

²² Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par nič leczə chaclenən chio'o. Na' chone' par nič bitə'ətezə de'en chac checho lao mbancho o catə'n gatcho əsa'aclenən chio'o na'a na' batə'ətezəchlə.

²³ Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen len le' can' ngode'e txen len Xe' Diozən'.

4

De'en gwlo'o Diozən' lao na' apostol ca' par

gws'o'one'

¹ Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beṇə' güen xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui no gwneze antslə, de'e na'anə' Cristən' ngüe'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beṇə'.

² Na' chonən byen gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'.

³ Na' ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'anə'əczə šə jostis o šə le'e chaquele de que bito chona' can' cheyalə' gona'. Bito nia' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui.

⁴ Nada' chacda' de que bito bi dolə' napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni che de'e na'anə' əṇa Diozən' chia' de que bito bi xtoḷa'a de. Xancho Cristən' əṇe' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui.

⁵ De'e na'anə' bito cheyalə' bi əṇacho che notə'ətezə beṇə' šə chone' can' cheyalə' gone' o šə cui. Catə'əchən' yidə Xancho Cristən' yeto, ca na'achən' gone' par niç ənezecho de'en cui nonə' neze na'a. Gone' par niç yeyacbe'icho xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždao' to tocho, na' cana'achən' Diozən' əṇe' šə nochon' chon güen.

⁶ Beṇə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a par niç šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito cheyalə' güe'ela'ocho che to beṇə' šə naquən' chsed chlo'ine' na' nique gue'icho che yetoe'.

⁷ ¿Echaquele de que zaquə'əchle cle ca beṇə' ca' yela'? ¿Ede bi de'e de chele de'e cui beṇ Diozən'? Bito bi de. Nezele naquən de'e beṇ Diozən' le'e, de'e na'anə' bito cheyalə' ga'alažə'əle len de'en deilen'?

⁸ Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əczə cui chac cheto' ca'. Yebeito' žalə'

de'e liczə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'.

⁹ Diozən' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beṇə' le'ezelaogüe cui zaque'e o ca beṇə' nchoglaon che' gate'. Na' Diozən' bsi'e xneze par nič angl ca' na' beṇə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac čheto' can' chəsə'əgüia beṇə' to comedy.

¹⁰ Beṇəçhən' chsa'aquene' bito bi bi zaquə'əto' por ni che de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par nič chsa'aquene' nacle beṇə' sin' la'anə'əczə ngodə'əle txen len Cristən'. Neto' ņezetot' caguə bi chac gonto', pero le'e chaquale chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beṇə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'.

¹¹ Xte ža ņeža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbažə' beṇə' neto', na' nic bi ližto' de.

¹² Na' len ņi'a na'ato' chonto' žin par nič chon cuinto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' neto', nachle chṇabto' ņite'e mbalaz, na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' neto', chgo'o chčhejlažə'əto' ca de'en choso'oči' choso'osaque'e neto'.

¹³ Na' catə' beṇə' chṇe' clellə čheto', nachle cho'elenga'acto'one' dižə' šao'. Na' xte ža ņeža nitə' beṇə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chsə'əgue'ine' no de'e naquə zban.

¹⁴ Na' ca naquə de'e ca' de'en bač bzoja' le'e, bito bzoja'an par nič gaquale zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'anə' chona' le'e consejw quinga.

¹⁵ Nitə'əlja ši mil beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e che Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale čhedə' zgua'atec nada' gwdixjui'a dižə' güen

dižə' cobə che Cristo Jeso'osən' len le'e par ničh chonlilažə'əlene'.

¹⁶ Na' de'en naca' ca xale de'e na'anə' chneyoida' le'e gonle can' chona'anə'.

¹⁷ De'e na'anə' bselə'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇə' chacda' chei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonlilaže'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalə' gone'. Na' Temtio na'anə' gone' par ničh əžjsa'alažə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e che Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'atezə nite'e.

¹⁸ Balle nale de que bito bi zaca'a parzə ničh chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'.

¹⁹ Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalenə'.

²⁰ Ca naquə beṇə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par ničh gaquə so'one' can' chso'e dižə'an. Caguə con chəsə'anaze'enə'.

²¹ ¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi dižə' əṇia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

5

To beṇə' gwzolen no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'

¹ Chso'echgua beṇə' xtižə'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito

chžinlaže'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'enə'.

² Na' la'anə'əczə chac ca' cho'elao' cuinle. Bitō güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele nā' cuich güe'ele latjə gone' txen len le'e.

³ La'anə'əczə bitō zoa' na' len le'e, bagwçhoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'ale de que naquəczcho txenṇə' šə bachonle ca'.

⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zoczə' chaclene' le'e len yelə' chnabia' che'enə', na' nada' choncza' txen len le'e.

⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə par niç gon Satanasən' con nac chene'en len le'. De repent šə çhi' saque'e na'a len cuerp che'enə' goša'alja yichjla'aždaogüe'enə' niç cui si'e castigw zejlicane catə'an əžin ža çhoglao Xancho Jesocristən' naquən' gac che to to beṇačən'.

⁶ Bitō naquən güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par niç cheyas doxen coazin'. Le'egatezəczə ca' catə' cho'ele latjə chcha'o chxench bitə'atezə de'e mal entr le'e, yoguə'əlen' chaple dolə' çhedə' yoguə'əlen' çhonlenle ben' chon de'e malən' txen.

⁷⁻⁸ Beṇə' Izrael gwlaž çheto' ca' chsa'ape' cuidad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nçixə xne'i lao lṇi pascon' na' chsa'ape' cuidad par niç cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lṇin'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' gapcho cuidad do tyempte par niç

cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' achen yichjla'azda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' chedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni checho gwxaquə'əlebene' ca xilə' daon' bian' chso'ot beṇə' Izrael ca' lao lni pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristən' ža, cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' goncho porzə de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beṇə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolenə' beṇə' yoblə.

¹⁰ Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' che beṇə' ca' cui naccho txen cho'ela'ocho Cristən' sino que cho'a dižə' che ljuežjcho beṇə' leczə chso'elao' Cristən'. Na' leczə ca' nia' bito socho binlo len beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de che beṇə', nic len beṇə' chəsə'əca'a bi de'e de che beṇə', na' nic len beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nia' ca' che ljuežjcho beṇə' ca' naccho txen cho'ela'ocho Cristən'. Žalə' cui chac socho binlo len beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən', bitoch gac socho yežlyo nga žalə' ca'.

¹¹ Šə' entr le'e nitə' beṇə' nacho bišə'əcho beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque' o beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aquei o be'en chega'aquei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, o beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de che beṇə', o beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque', o beṇə' güe'e zo, o beṇə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolenga'aclene' txen.

¹² Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e

Cristən' txen len chio'o cheyalə' choglaochon chęga'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' ənacho che beŋə' ca' cui chso'elao' Cristən' txen len chio'o.

¹³ Diozən' əne' che beŋə' ca' cui chso'elao' Cristən' de que zjənapę' dolə'. Na' ca naquə be'enə' chon de'e malən' ben' cho'elao' Cristən' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə.

6

Bito ye'echo beŋə' cui zjənombia' Diozən' so'one' yelə' jostis chechon'

¹ Catə' chaole xya tole yetole chjəŋabele beŋə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' par so'one' yelə' jostis chelen' lgua'a nabele beŋə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə. ¿Ebito chacbe'ile cllən' chonle?

² ¿Ecabi nezele de que gwžin ža catə' chio'o nacho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis che beŋə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga? Na' ca naquə goncho yelə' jostis chęga'aque'en, guaquəczə goncho yelə' jostis che de'e ca' cuitęc zjəzaque'e.

³ Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis che angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis che de'e chso'on beŋə' lao yežlyo nga.

⁴ Na' catə' gaquəyožə ljuežjle, bito cheyalə' žja'acle lao beŋə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən' par so'one' yelə' jostis chelen', chedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵⁻⁶ Che'enda' gaquəchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' chjətaole xya tole yetole le'e nacle

bišə'əcho. ¿Eniga tole cui nacle beṇə' si'innə' par gon yelə' jostis che ljuežjle catə' bin' chac chele?

⁷ Lechgualē clələn' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə šə bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'əque'e bi de'e de chele.

⁸ Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale bi de'e de chega'aque' la'anə'əczə zjənaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

⁹ Bito goncho xbabən' cllə. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nitə' beṇə' chəsə'əgo'o xtoi na' beṇə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nitə' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chei o be'en chei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əzolentezə le'e ljuežj beṇə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə ljuežj no'oləga'aque' lgua'a yesə'əque'e beṇə' byo.

¹⁰ Nitə' beṇə' chəsə'əban na' beṇə' chəsə'əzelažə' bi de che beṇə'; na' beṇə' güe'e zo; na' beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque'; na' beṇə' chəsə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de che beṇə'. Ni to beṇə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

¹¹ Balcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero na'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit che Dioz chechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par nič naccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

Cheyalə' goncho len cuerp chechon' ca si' Diozən'

yelə' bala'an

12 Nitə' beṇə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero nezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chəsə'əna beṇə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par niçh bi de'en goncho nabia'an chio'o.

13 Leczə nitə' beṇə' chəsə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lenṇə." De'e liczə can' chəsə'əne'enə', pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža catə' gon Diozən' par niçh te çhega'aquən. Na' cuerp çhechon' bito naquən par niçh co'o xtocho o par niçh goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp çhechon' par niçh socho güe'ela'ocho Xancho Cristən', na' Xancho' zoczə' par gaquəlene' chio'o.

14 Diozən' bosbane' Xancho Cristən' ladjo beṇə' guatən', na' leczə ca' əžin ža catə' yosbane' chio'o ladjo beṇə' guatən' len yelə' guac çhe'enə'.

15 ¿Ecabi nezele de que ngodə'əcho txen len Cristən' par niçh nabi'e cuerp çhechon'? Na' de'en ngodə'əcho txen len le', bito cheyalə' so xtocho beṇə' gon cuerp çhechon' lao ne'e.

16 Catə' to beṇə' chatə'əlene' xtoe' cuerp çhega'aque'enə' chsa'aquən tozə, can' nyoj de'en gwna Diozən': "Beṇə' ca' çhopə əsa'aque' tozə cuerp."

17 Pero chio'o ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquə yichjla'ažda'ochon' tozə len le'.

18 De'e na'anə' bito co'o xtocho na' bito goncho bitə'ətezəchlə de'e ca' zjənac ca'. De'e mal ca' yez-iquə'əchlə bitotec chso'onən contr cuerp çhechon', pero šə co'o xtocho o šə goncho bichlə de'e yelə'

zto' de'en nac ca', lega'aquæn chso'onæn contr cuerp chechon'.

¹⁹ Spirit che Diozæn' zon lo'o yichjla'aždao' to tocho ca to beṇə' zo lo'o yo'o che'. Dioz nan' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguə chio'o əṇacho naquæn' gonchon'.

²⁰ Xancho Cristæn' gwdixjue' xtolə'əchon' par niç naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' goncho len cuerp chechon' na' len yichjla'ažda'ochon' ca si' Diozæn' yelə' bala'an.

7

Cho'e dižə' che yelə' gošagna'anə'

¹ Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartæn', de de'en che'enda' nia' le'e. Šə no beṇə' byo bito chene'ene' si'e no'olə gaque' xo'ole', güenṇə' chone'.

² Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'anə' naquəchən güen əgwšagna'ale par niç ca' to to beṇə' byo so xo'ole' na' to to no'olə so be'en che'.

³ Na' le'e beṇə' byo, yeyatə'əlen no'olə che chele. Le'egatezəcə ca' le'e no'olə yeyatə'əlen be'en che chele.

⁴ Ca naquə no'olən' caguə le' əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Le'egatezə ca' beṇə' byon' leczə caguə le'enə əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Chopte'en cheyalə' yoso'ozenag che ljuežjga'aque'.

⁵ Na' le'e beṇə' nšagna' bito əgwžonle yeyatə'əlen be'en chele o no'ol chele. Pero de'e gaquəczən' šə yelə' goxia che chople cuezle to term güejə par niç sotezle gonle orasyon. Na' te termən' yeyatə'əlen

be'en chele o no'ol chele de'e yoblə par nich Sa-tanasən' cui gaquə co'oyelə'an le'e gonle de'e malən' laogüe de'e tant nan solen ljuēžjle.

⁶ De'e quinga nia' chedə' de lsens par nich to to benə' byo si' xo'ole' na' to to no'olə si' be'en che', pero bito nacho de que chon Diozən' mendad goncho ca'.

⁷ Chebeida' žalə' yoguə'əle sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozən' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸ Le'e cuinə' gwšagna'ale, chacda' naquəchən güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui əgwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' lecza naquəchən güen cui yošagna'ale.

⁹ Pero na' le'e benə' byo šə lechguale nan solenle no'olən', na' le'egatezə ca' le'e no'olə šə lechguale nan solenle benə' byo, mejor əgwšagna'ale par nich ca' bito nabia' yelə' chzelažə'anə' le'e.

¹⁰ Le'e no'olə le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquale de que nadəza'an ənia' ca'. Naquən to de'e chon Xancho Cristən' mendad cui goncho.

¹¹ Na' šə no'olən' yele'e be'en che'enə', cheyalə' yega'ane' sin cui yeque'e benə' yoblə o cheyalə' yeyeje' žjəyezolene' be'en che'enə' de'e yoblə. Na' le'e benə' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'ollenə'.

¹² Na' le'e benə' yeziquə'əchlə, ənia' can' chona' xbab cheyalə' gonle, la'anə'əczə Xancho Cristən' bito bi gwne' che de'e ca'. Šə entr le'e zo to benə' zo xo'ole' no'olə cuinə' gonlilažə' Cristən', na' šə zo

no'olən' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'enə', bito cheyalə' yela'a beṇə' byon' le'.

13 Na' šə entr le'e zo to no'olə na' cuiṇə' gonlilažə' be'en che'enə' Cristən', šə be'en che'enə' zoe' gan par yesə'anite'e, bito cheyalə' yesyə'əle'e.

14 Bito naquən mal lao Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'enə' la'anə'əczə šə be'en che'enə' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par beṇə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'enə' la'anə'əczə no'olən' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Žalə' chgue'i Diozən' yesə'əzolen ljuežjga'aque' leczə gwgüe'i Diozən' bi'i chega'aque'enə', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'enə'.

15 Pero na' šə beṇə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuežjga'aque' chedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho.

16 Le'e no'olə le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent gvaquəlenlene' par nič gonlilaže'e Cristən'. Na' le'e beṇə' byo le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len no'ol chelen' la'anə'əczə cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent gvaquəlenlene' par nič gonlilaže'ene'.

17 Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' gvaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so

cuezle, chedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. lecza can' babenā' mendad len benə' ca' chəsə'adopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gata'ətezəchlə, lecza can' chona' mendad len le'e.

¹⁸ Šə bazole seņy de'en ne' sirconsisionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' bito gonle par nič yenit seņyən'. Na' šə ballē cuiņə' sole seņy de'en ne' sirconsisionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito gonle byen par solen.

¹⁹ Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seņy de'en ne' sirconsisionnə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad.

²⁰ Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seņy de'en ne' sirconsisionnə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən' cheyalə' so cuezcho.

²¹ Šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele che de'enə'. Pero na' šə guatə' latjə chixjwle nič əchojle xni'a xanlen', lechixjw nič əchojle.

²² Na' la'anə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'əle Xancho Cristən', nacle benə' zaque'e lao Xancho'. Na' la'anə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' ba-naque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'.

²³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chəsə'əna benə'.

24 Beṇə' bišə', šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozə'n' le'e par chonlilažə'əle Cristə'n', bito bi gaquele. Guaquə so cuezle ca' ṇa'a ngodə'əle Diozə'n' txen.

25 Bito bi mendad ben Xancho Cristə'n' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada əṇia' le'e can' chacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xancho'n' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle čei.

26 De'en chacda' nada', notə'ətezə beṇə' šə nšagne'e catə'an gwlej Diozə'n' le' par chonlilažə'e Cristə'n', con can' cheyalə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni čhe can' čhi' saquə'əcho tyemp nga zocho ṇa'a.

27 Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito čhiljle xo'olle.

28 Pero na' notə'ətezle bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac čhele de'e zan de'e čhi' saquə'əle lao yežlyo ngan', lenṇə' cui che'enda' gac čhele əṇia' ca'.

29 Beṇə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozə'n'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle čhe Diozə'n' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo.

30 Na' šə chegüine'echo por ni čhe bi de'en chac čhecho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozə'n' caczə chon beṇə' cui bi bi chac čhei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə' gonczcho xšin Diozə'n' can' goncho žalə' cui chac to de'e

güen checho de'en goncho xbab chei. Na' šə bag-wxi'icho to de'e gwchincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon.

³¹ Ca naquə zocho yežlyo nga na' chchincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en chac checho chedə' de'e te chei yežlyo nga chle'icho na'a.

³² Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to beṇə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elaže'e gone' de'en yebei Xancho'.

³³ Pero šə to beṇə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par nič yebei xo'olen'.

³⁴ Na' leczə nža' can' chac len no'olən' nšagna' na' no'olən' cui nšagna'. No'olən' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' nič gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'enə' na' len yichjla'ažda'ogüe'enə'. Pero no'olən' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en che'enə'.

³⁵ Bagwnia' le'e ca' par nič gaquəlenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alənə'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xancho' sin cui bi bi gwžon gonlen.

³⁶ Na' šə to beṇə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olən', na' šə no'olən' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag xe'enə' ne'e šə can' chazlaže'e gone'.

Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olən' len ben' chnab le' par gaque' xo'ole'.

37 Pero šə to beṇə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olən' de'en bito chene'ene' no si' le', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lsens par gone' can' chazlaže'e na' choncze' güen can' bagwchoglaže'e gone'.

38 Na' leczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olən', pero güench chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olən'.

39 Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyalə' yesə'ənite'e len be'en chęga'aque' ca', chedə' can' chon lein' mendad. Pero šə sa'atclə be'en chęga'aque' ca', guac yesyə'əque'e beṇə' yoblə, con šə beṇə' chso'onlilaže' Xancho Cristən'.

40 Pero chacda' nada' yesə'ənitə'əche' mbalaz šə yesyə'əga'ane' sin cui no yesyə'əque'e cle ca yesyə'əque'e beṇə' yoblə. Na' chacda' xbab chian' naquən tozə len xbab che Spirit che Diozən'.

8

Yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e

1 Balle nale bito cheyalə' gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e, na' yeballe nale bito gonən mal gaochon chedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyalə' gon cuincho xen laogüe de'en chaquecho lechguale nezecho to de'en nezecho, sino cheyalə' gaquecho

che yeziq̄a'achl̄a beṇə' chso'onl̄ilažə' Cristən' na' gaq̄ualenga'acchone'.

² Na' šə chaquecho lechguale nezecho to de'en nezecho, cheyal̄ə' gache'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyal̄ə' šejni'ichon.

³ Pero šə chaquecho che Diozən', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquə gwṇable šə guac gaocho yel̄ə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao l̄gua'a l̄saquə'an chse'ejni'alaže'enə', de'e liczə can' nalenə', l̄gua'a l̄saquə' ca' caguə bi zjəzaquə'an. Diozən' naquə X̄ancho, na' le'enə' cheyal̄ə' šejni'alažə'əcho.

⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' chəsə'əne' zjənaquən x̄anga'aque'.

⁶ Pero chio'o nezecho tozə X̄acho Dioz nan' zo na' tozə X̄ancho Jesocristən' par güe'ela'ocho na' par güe'ega'acchone' yel̄ə' bala'an. Na' X̄acho Dioz na'anə' bene' par niç X̄ancho Jesocristən' bene' yoguə'əl̄əl̄ beṇə' na' yoguə' bia chsa'aš, na' yoguə' bichl̄a de'e zjəde.

⁷ Balə beṇə' bišə'əcho bito chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho. Ne'e chsa'aquene' beṇə' zaquə' l̄gua'a l̄saquə' ca', na' de'e na'anə' chsa'aquene' chso'one' de'e mal catə' chsa'ogüe' yel̄ə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao l̄gua'a l̄saquə'an chse'ejni'alaže'e, chedə' cuinə' se'ejni'išaogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' l̄gua'a l̄saquə' ca'.

⁸ Bitobi zaquə' yel̄ə' guaon' par niç Diozən' yebeichene' chio'o. Diozən' chebeine' chio'o caguə por ni che de'en chaocho bitə'ətezə yel̄ə' guaon' len caguə por ni che šə cui chaochon.

9 Pero bito cheyalə' goncho par niçh beṇə' ljuəžjcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal laogüe de'en cuiṇə' se'ejni'iša'ogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lguə'a lsaquə' ca'.

10 Le'e nacle beṇə' chejni'i, na' šə cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beṇə' lṇi che lguə'a lsaquə', de repent no beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' yesə'ələ'ine' le'e na' leczə se'enene' sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e. Na' bale' əsa'aquene' de que əsa'ape' dolə' šə sa'ogüe'en chedə' ne'e chsa'aquene' beṇə' zaque'e lguə'a lsaquə' ca'.

11 Na' chio'o bachejni'icho de que bito bi zjəzaquə' lguə'a lsaquə' ca', bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'e gon par niçh beṇə' bišə'əcho ca' cuich so'onlilaže'e Cristən' na' yesə'əbiayi'e. Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' lenczə por ni che beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'e de que bito bi zjəzaquə' lguə'a lsaquə' ca'.

12 Contr beṇə' bišə'əcho can' çoncho šə çoncho par niçh sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lguə'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Na' catə' çoncho contr lega'aque', leczə contr Crist nan' çoncho, na' chapcho dolə' laogüe'enə'.

13 De'e na'anə' nia' šə por ni che belə' de'en chaogua' gonən par niçh beṇə' bišə'əcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal, cuatəç gaogua'an par niçh cui yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

9

Pabən' be'e dižə' de que naque' doalje apostol

1 Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par əṇia' naquən' gona'. Nezele

de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'alene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

² La'anə'əczə šə beṇə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca' apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'ale Xanchon' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'enə'.

³ De'e nga nia' chzoa' rson lao beṇə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol.

⁴ Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'.

⁵ Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' beṇə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'.

⁶ Zaquə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len ni'a na'ato' ničh gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'.

⁷ Ca naquə soldad bito chyixjue' che gast che'enə' sino que nitə'əczə beṇə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' catə' yesə'əbian, na' nic no əgwyə xonj baquə' šə cui ye'eje' latə' lech chebən'.

⁸ Ca de'en nia' ca' bito naquən xbab che beṇəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'.

⁹ Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej choso'ošošjəb trigon' par chchoj xeinə'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moisezən' ca'.

10 Chzejni'ine' chio'o de que naquæczæn güen goncho mantener beṇə' ca' chso'on xšin Diozæn' entr chio'o, na' leczə de'e na'anə' nyojæn de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e latə' güejə cwseš che de'en chso'one'.

11 Baḥ goclento' le'e par niḥ chejni'ile xtižə' Diozæn' na' de'e na'anə' bito naquæn mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' nabo' gonle neto' mantener.

12 Chonle mantener yeziquə'əchlə beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zaquə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca lega'aque'.

Pero bito chnabo' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'ətezə de'en chac cheto' par niḥ cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristæn'.

13 Ca'aczæn' chac len beṇə' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo beṇə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bχoz ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozæn', chosyo'ocua'ane' latə' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'enə'.

14 Na' ca'aczæn' baben Xancho Jesocristæn' mendad de que beṇə' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'enə' cheyalə' so'one' mantener beṇə' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'.

15 Pero nada' ža, bitonə' naba' gonle nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga na'a par niḥ gonle ca'. Yebeichləda' gata' caguə ca' naba' gonle nada' mantener, chedə' lechgualə chebeida' can' guac ənia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristæn' len le'e.

16 Bito gaquə ən̄ia' de que to goclen xennə' chona' laogüe de'en chyix̄jue'ida' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyix̄jui'an na' chonən byen gona' con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par ch̄ix̄jui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

17 Žalə' chyix̄jui'an por ni che de'en na xbab ch̄ia'an gona' ca', ṇaba' gonle nada' mantener. Pero bito əṇacho de que naquən xbab ch̄ia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyix̄jui'an na' de'e na'anə' cheyalə' ch̄ix̄jui'an.

18 Na' cheba chezaquə'əlažə'a de'en cui chṇaba' gonle nada' mantener ca de'en chyix̄jui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca de'en chyix̄jui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

19 Chzex̄jw yich̄ja' chon cuina' ca xmos yoguə'əloḷ beṇə' par nič ṣanch beṇə' so'onl̄ilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beṇə' gwnabia'.

20 Catə' zoa' len beṇə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beṇə' Izrael na' leczə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', la'anə'əczə nezdə' bito chyažjən gona' ca' par nič yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par nič ca' lega'aque' yoso'ozenague' ch̄ia' na' so'onl̄ilaže'e Cristən'.

21 Na' catə' zoa' len beṇə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moisezən' bito naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad ṇaoto', par nič ca' beṇə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moisezən' yoso'ozenague' ch̄ia' na' so'onl̄ilaže'e Cristən'. Bito ṇacho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'.

22 Catə' zoa' len beṇə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aquene' zjənaquən de'e mal goncho la'anə'əczə ṇezda' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par niçh yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'əche' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'əda' par chaquəlena' yoguə'əlol beṇə' par niçh ca' šə bale' so'onlilaže'e Cristən'.

23 Yoguə'əlol de'en chona', chona'an par niçh se'ejle' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', çhedə' la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

24 Nezecho catə' beṇə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niçh chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayaṇə'an chene'e Diozən' par niçh ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz catə'an yežincho gan' zoe'enə'.

25 Beṇə' deportist ca' chəsə'əgo'o chəsə'əchejlaže'e cui chso'one' con can' na cuerp çhega'aque'enə' par niçh chsa'aquəche' beṇə' gual. Chso'one' ca' çhedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'əzi'e to premio, la'anə'əczə naquən to premio de'e te çhei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o par niçh Diozən' gone' ca socho mbalaz catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en goṇ Diozən' chio'o caguə de'e te çhein'.

26 Ca naquə beṇə' deportist ca', la'anə'əczə šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjənezene' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beṇə' chso'one' bocsear, cheyalə' yesə'ənezene' nac yoso'oçhitje' ponetən' par niçh so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebəda' ca to deportist beṇə' chacchgua laogüe de'en chona' do yichj do laža'a yoguə'əlol can' na Diozən'.

27 Na' bito chzenaga' che la'ažda'omala'an bitə'atezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp chia'anə'. Žalə' chzenaga' che la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'anə'əczə bagwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' yoblə.

10

Bito cheyalə' goncho txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'

¹ Beṇə' bišə', che'enda' əṇezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'əloḷ de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael, beṇə' ca' besyə'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdao' Exṇan' lao goquən choplə par bla' yo biž.

² Na' yoguə'əloḷe' gwsa'aque' txen len de'e Moizezən' ca de'en gwche'e lega'aque' gosə'ədie' nisdə'onə' na' gatə'atezəchlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len lega'aque' lo'o bejon'.

³ Na' yoguə'əloḷ de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə cḷas yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'.

⁴ Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'eje'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yejən' gan' bchoj nisən' de'en gwse'eje', chedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'.

⁵ Na' la'anə'əczə Diozən' bene' güen len yogue'e con to chopgue' gwsə'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' par ničh gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə dašən'.

⁶ Beṇə' ca' gosə'əzelaže'e gatə' bi de'e gatə' chega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc chega'aque' chzejni'in

chío'o de que bito cheyalə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal.

7 Bito cheyalə' šejni'alažə'əcho lgu'a lsaquə' nic bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e lgu'a lsaquə' na' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' can' gwso'one' lao lgu'a lsaquə' go'oṇ dao' bian' gwse'ejni'alaže'e, nan: "Gosə'əbi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosə'anite'e gwso'one' legr."

8 Na' leczə ca' bito cheyalə' co'o xtocho o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' boso'oža' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šonechoa milga'aque'.

9 Bito cheyalə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwso'onene' prueb šə leine' can' ne'enə', na' Diozən' bsele'e bel əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at.

10 Zan beṇə' Izrael ca' besə'əže'eše'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chío'o ža bito cheyalə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

11 Yoguə' de'e ca' goc čhega'aque' zjənyojən par čəsə'əzejni'in naquən' cheyalə' gon chío'o zocho tyemp nga babidə Xancho Jesocristən'.

12 De'e na'anə' notə'ətezcho šə chaquecho zocho chonlilažə'əcho Jesocristən', cheyalə' gapcho cuidad par nič cui goncho de'e malən'.

13 Bitə'ətezə de'e mal de'en chgo'oyelə' gwxiye'en chío'o goncho, bito nacho zdebəchlə chac čhecho cle ca' che notə'ətezəchlə beṇə'. Na' Diozən' zocze' chaclene' chío'o can' ne'enə'. Chone' chío'o fuers balor par nič cui gwzenagcho čhe gwxiye'enə', na' chzejni'ine' chío'o naquən' goncho par nič

soicho cui goncho de'e malən'.

14 De'e na'anə' xi'indaogua'a, bito gonle txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'.

15 Bachejni'ile. De'e na'anə' legon xbab che de'e quinga chzejni'ida' le'e par ničh ənezele de que choṇa' le'e to consejw güen.

16 Na' ca naquə de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'echo catə'an che'ej chaochon. Na' ca de'en che'ej chaochon' zejen de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, chedə' Crist na'anə' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'.

17 Tozə yetxtilən' chzoxjcho na' yoguə'əcho chaocho lata' güejən par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristən'. La'anə'aczə naccho beṇə' zan, de'en chao yoguə'əcho tozə yetxtilən' chlo'en de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngodə'əcho txen len le'.

18 Na' legon xbab che de'e nga. Beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' catə' chso'ela'ogüe'e Diozən' chso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' baltezə beṇə' chsa'ogüe' xpelə' bian' chso'ote' lao mesən' naquəga'aque' txen chso'elaogüe'e Diozən'.

19 Na' ca'aczən' naquən len chio'o, šə gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lgua'a lsaquə' ca' chio'onə'. Bito əṇacho de que lgua'a lsaquə' ca' zjəzaquə'an par əsa'aclenən beṇə', na' nic bi zaquə' ca de'en chjəsə'əžie' yelə' guaon' laoga'aquən'.

20 Che'enda' ənezele de que beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' catə' chjəsə'əžie' yelə' guaon' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə', caguə par Dioz na'anə' chjəsə'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle de'e xio' ca' txen.

21 Bito cheyalə' ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ot beṇə' Xancho Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca'.

22 Contr Dioz nan' choncho šə che'ej chaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon choncho ca chža'a Diozən' chio'o. Na' bito ənacho naquəchcho beṇə' gualəch cle ca Diozən' par niçh cui bi gac checho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

23 Na' la'anə'əczə chəsə'əne': "De lsens par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsa'alažə'əcho de que caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'ənnə' gaquəlenən chio'o.

24 Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'anə'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

25 Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui ənable šə bosə'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par niçh cui gaquəžejlažə'əle šə nable dolə' por ni che de'en gaolen.

26 Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', chedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo nga,

benəchən', bia yixə' na' yoguə' de'e zjəde lao yežlyon'."

²⁷ Na' catə' benə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaocho, šə šejcho con gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaocho. Bito ənabga'aquechone' šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəžejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaocho.

²⁸ Na' šə no ye' chio'o de que baboso'ožie' belə'an to lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par nič be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' ca' na' par nič cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon.

²⁹ Bito ənacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par nič ben' gwna chio'o de que baboso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'an cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'ətezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque benə' ljuežjchon' de que napcho dolə'.

³⁰ Na' de repent chonle xbab bixchen' əna ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao šə cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len.

³¹ Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən benə' yoblə par nič əso'elaogüe'e Diozən', na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par nič benə' yoblə cui əso'elaogüe'e Diozən'.

³² Na' bito goncho par nič notə'ətezə benə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'anə'əczə šə benə'

Izrael, o šə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' la'anə'əczə naque' lʃuežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' o šə cui naque'.

³³ Ca'aczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyiljəlaž'a naclən' chona'an par nič gaquəlenən beṇə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen beṇə' yeziquə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', chedə' che'enda' beṇə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11

¹ Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par nič chona' de'en naquə güen par beṇə' yeziquə'əchlə. Na' legonšga ca' chedə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

² Lechgualə chebeida' de que chonle xbab chia' yoguə' las na' de que chjsa'alaž'əle de'en bsed blo'ida' le'e. Güenchguan' chonle chzenagle che de'e ca' bsed blo'ida' le'e.

³ Na' che'enda' ənezele de que notə'ətezə beṇə' byo cheyalə' əgwzəxjw yichje' par nič Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par nič be'en chəga'aque' ca' yesə'anabi'e lega'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par nič Diozən' chnabi'ene'.

⁴ Le'e beṇə' byo catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə' zto' par le'e na' zejen de que beṇəchən' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azən'.

5 Na' le'e no'olə catə' gonle orasyon o catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, le'e gwcuašə' yichjle can' choncze batə'ətezə chchojle nič nacbia' de que beṇə' byo ca' chəsə'anabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən to yelə' zto' che no'olən' catə'an nšib yichje'en pelon, na' ca'aczə naquən len le'e no'olə šə cui hcuašə' yichjlen' catə'an chonle orasyon o catə'an chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e.

6 Na' šə cui chonle can' naquə costombr chele de'en hcuašə' yichjlen' batə'ətezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə chaquele zto' par əgwšiblen, mejor əgwcuašə'əczlen can' chso'on no'ol ca' yelə'.

7 Na' ca naquə le'e beṇə' byo, bito cheyalə' əgwcuašə' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par nič naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par əgwlo'ele ca güennə' chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca güennə' chso'on be'en chelen'.

8 Diozən' bito bene' beṇə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beṇə' nechən' par bene'en no'olən'.

9 Na' Diozən' bito bene' beṇə' byon' par gaquəlene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beṇə' byon'.

10 De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'alo'e de que chəsə'anabia' beṇə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beṇəch.

11 Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on

no'olə ca' xbab de que bito chəsə'əyažjene' beṇə' byo na' nic neto' beṇə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə.

¹² Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beṇə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beṇə' byo gwxaṇ no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beṇəch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³ Legon xbab chele na' gacbe'ile de que caguə de'e šo'olažə'əcho šə no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuəšə' yichje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'.

¹⁴ Na' leczə nezecho bito chazlažə'əcho šə beṇə' byon' cui əgwšib yichje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' šə gone' ca'.

¹⁵ Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en šə žian de'e toṇə. Diozən' none' par nič yišə' yichj no'ol ca' chaquən de'e toṇə par chcuašə'ən yichjga'aque'enə'.

¹⁶ Na' šə nole bito chazlažə'əle de'e quinga babzoja' na' šə chaquele əgwšašle chei, əṇia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yichjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuežjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'an gwse'ej gwsa'ogüe' txen bito jəsyə'əza'alažə'e can' bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni chega'aque'

¹⁷ Leczə de de'e yoblə de'en əṇia' le'e na' ca naquə lenṇə' bito gaquə əṇia' de que chonle güen. De'en

chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lgu'a de'e gaquəlenən le'e.

¹⁸ Enia' ca' chedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuežjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li.

¹⁹ De'e li nitə' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yichj do laže'e na' non' cui.

²⁰ Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca žjəyeza'alažə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho catə'ən gwso'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alažə'əlen.

²¹ To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuežjle ca'. Bito chonlen tozə par ničh yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balle ne'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chzožele de'e tant che'ej chaoxatle.

²² Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beṇə' cui de chega'aque' šə cui əgwnežjwle chega'aque'. Chonga'aquele ljuežjle ca beṇə' cui bi zjəzaquə', la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca chsa'aque'ne' tolə de'en cui de chega'aque'. Bito gonle xbab ənia' de que güennə' chonle de'en chonle ca'.

Che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

²³ Xancho Jeso'osən' bene' par ničh nezda' can' chene'ene' goncho par žjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'ən gwso'ote'ene'.

Na' babzejni'ida' le'e de que že'enə' catə'an Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beṇə' mal ca', Xancho na'anə' beṇə'e to yetxtilən'.

²⁴ Na' lao noṇe'en be'e yelə' choṇcwlen che Diozən'. Nach bzoṇje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lenṇə' naquən cuerp chia' de'en əgwnežjua' por ni chele. Quinga gonle par žjəyeza'alažə'əle ca de'en gwnežjua'an."

²⁵ Beyož gwsa'ogüe' yetxtilən' beṇə'e to tas nis oban' na' leczə be'e yelə' choṇcwlen che Diozən'. Na' gože' beṇə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' gone'en chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele. Na' batə'ətezə ye'ejlen can' ye'ejlen na'a, le'e yosa'alažə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni chele."

²⁶ Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilən' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, choncho ca yesə'əneze beṇə' de que gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte catə'an yide' de'e yoblə.

Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

²⁷ De'e na'anə' šə bito güe'ela'ocho Xancho Jesocristən' do yichj do lažə'əcho bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho. Na' leczə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən'

o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'enə' por ni checho.

²⁸ Catə'ən che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho ca' par nič ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho.

²⁹ Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xanchon' por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw.

³⁰ Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen, de'en na'anə' balə beṇə' ljuežjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene.

³¹ Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par nič socho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho, nachən' bito gon Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'.

³² Catə' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən' chone' chio'o castigw par nič cheyache'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par nič cui si'icho castigw zejlicane can' gac che beṇə' ca' cui chso'elao' le'.

³³ De'e na'anə' beṇə' bišə', catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecuezə ljuežjle ca' par nič ye'ej gao yoguə'əle txen.

³⁴ Šə de'en chbil chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca gon Diozən' le'e castigw can' chonle catə'ən chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, pero catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

12

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

¹ Beṇə' bišə', de de'en che'enda' əṇezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonlilažə'ačo Jesocristən'.

² Nezele catə'an cuinə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejṇi'alažə'ale lgua'a lsaquə' ca' con can' bzejni'i beṇə' le'e, la'anə'əczə lgua'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xṇe.

³ Pero ṇa'a ža, che'enda' əṇezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par ničh no əṇa de que Jeso'osən' naque' beṇə' maldit. Na' notono no əṇa de que Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əṇe' ca'.

⁴ Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par əṇezecho bi de'en nezecho.

⁵ Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'anə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'.

⁶ Leczə tozə Dioz nan' zo la'anə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par ničh choncho xšine'enə'.

⁷ Na' Spirit che Diozən' zon len to tocho par ničh ca' chac choncho de'en chaclenən ljuežjcho.

⁸ Spirit che Diozən' chonən par ničh balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechguale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebalcho par chejṇi'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'.

⁹ Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'ačhguacho Diozən' par ničh chac bitə'ətezə de'en chṇabechone' gaquə. Na' leczə Spirit

na'anə' chonən par niç balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene.

¹⁰ Na' Spiritən' chonən par niç balcho choncho miḷagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebalcho par niç chṇezecho che bitə'ətezə de'en chso'on beṇə' šə za'an che Spirit che Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'aczən' chaclenən yebalcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebalcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'.

¹¹ Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par niç choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, can' naquə cuerp chechon'

¹² Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'aczə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'.

¹³ Balə chio'o naccho beṇə' Izrael na' yebalcho bito naccho beṇə' Izrael. Balcho naccho beṇə' esclabos na' yebalcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babenən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho.

¹⁴ Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'.

¹⁵ Žalə' ni'achon' əṇan: “Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'inə'”, caguə ni che de'en əṇan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'.

16 Le'egatezə ca' žalə' nagchon' ənan: “Bito naca' nada' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei.”

17 Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jelaicho, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho.

18 Pero Diozən' bsi'e xneze par nič cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e.

19 Bito nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part.

20 Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjangodə'an txen naquən tozə cuerp.

21 De'e na'anə' jelaichon' bito gaquə ye'en na'achon': “Bito chyažjda' le'.” Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': “Bito chyažjda' le'.”

22 La'anə'əczə cuerp chechon' nsa'an balə part de'e cuitec bi fuers chei de, bia'aczə lechguale chyažjchon.

23 Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', chi' yichjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beṇə', chcuašə'əchon len xacho de'en chacwcho.

24 Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoche bito chcuašə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui zjanaquə xoche.

25 Ca'aczən' bsi'e xneze par nič chio'o cho'ela'ocho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yichjcho gaquəlen ljuežjcho.

26 Na' šə bin' chac che tocho, yoguə'əcho chi' saquə'əcho txen. Na' šə chac güen che yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

27 Yoguə'əcho ngodə'əcho txen len Cristən' na' to

tocho gwxaquə'əlebecho ca to part cuerp che'enə'.

28 Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngü'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' leczə'en gwleje' yebale' par chəsə'əyixjui'e de'en ne'enə'. Na' de'en chso'one'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' yebale' gwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' leczə gwlej Diozən' beṇə' chso'on miḷagr na' beṇə' chso'on par chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' beṇə' chsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Na' gwleje' beṇə' chəsə'anabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', na' gwleje' beṇə' chso'e gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en.

29 Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par chixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje' yoguə'əcho par əgwsed əgwlo'icho xtiže'enə', na' nic gwleje' yoguə'əcho par goncho miḷagr.

30 Caguə yoguə'əcho chac goncho ca yesyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' chon Spirit che Diozən' par güe'echo gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yozejni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e.

31 Chonḷe güen šə chzelažə'əle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e gonḷe de'e ca' de'en naquəch de'e zaque'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonḷe de'en naquə de'e žialao xench.

13

Cheyalə' gaque che ljuežj beṇaḥcho

¹ La'anə'əczə šə chaccho gwde gwdeleḏ dižə' de'en chsa'ac beṇaḥən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuežj beṇaḥcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platij de'en choso'osiž beṇə' gocuež ca' la' xtižə'əchon' bitobi bi zaquə'ən.

² Na' la'anə'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par niḥ chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito chaquecho che ljuežj beṇaḥcho. La'anə'əczə šə nezecho yoguə'əlol de'en cui no gwneze antslə, len la'anə'əczə šə chejni'icho yoguə'əlol de'en naquə de'e zaque'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥchon'. Na' la'anə'əczə šə lechguale chonlilažə'əcho Diozən' par niḥ chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chṇabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥcho.

³ Na' šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjwcho beṇə' yašə'ən yoguə' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuežj beṇaḥchon' bitobi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Šə chaquecho che ljuežj beṇaḥcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alazə'əcho.

5 Na' catà' chaquecho che ljuežj beṇachcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beṇə' xtišjw, na' bito naccho beṇə' ggo'olaže'e.

6 Na' catà' chaquecho che ljuežj beṇachcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen.

7 Šə chaquecho che ljuežj beṇachcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o, na' choncho xbab güen che yoguə'əlöl beṇə', na' zocho lez so'on beṇə' güen yoguə' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

8 Cuat əžin ža catà' cuich cheyalə' gaquecho che ljuežj beṇachcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par nič no chixjue'e bi de'en bagože'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'enə' gonən ca cuich əso'e gwde gwdeleṇə' dižə' de'e cui chse'ejni'i beṇə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yoguə'əlöl de'en neze chio'o beṇach lao yežlyo nga.

9 Bitonə' nezecho yoguə'əlöl de'e ənezecho na' niqenə' gac chixjue'echo yoguə'əlöl de'en bagwna Diozən' chio'o.

10 Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'ən chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'ən chene'e Diozən'.

11 Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'acbo'onə', na' gwyejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' na'a bagwcha'ocho bitoch choncho can' chso'on bidao'.

12 Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chgüie' beṇə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero

gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' checho na'a.

¹³ Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mēdad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj benačcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj benačcho.

14

Benə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

¹ Cheyalə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diozən' na' che ljuežj benačcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əna Diozən' chio'o.

² Balcho chon Spiritən' par nič chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdele dižə'an ca', caguə benač na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'an. Spirit nan' chonən par nič cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'.

³ Pero catə' chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o choncho par nič ljuežjcho ca' nitə'atezə nite'e so'onlilaže'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz.

⁴ Catə' Spirit che Diozən' chonən par nič cho'elenchone' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'ocho na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diozən' chaclenən par

nich chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵ Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par nich yoguə'əle güe'elenle Diozən' gwde gwdelelə dižə', pero gobe-ichda' žalə' gaquəlenən yoguə'əle par chixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyixjue'e de'en bagož Diozən' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozən' gwde gwdelelə dižə'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə beṇə' chso'elao' Cristən' bi dižə'an cho'e, bito no gaquəlenən.

⁶ Beṇə' bišə', nezdə' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozən' gwde gwdelelə dižə' catə'an yida' dezlaṇa'a le'e. Pero guaquəlenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diozən' nada'. Na' guaquəlenczən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en nezdə' che Diozən'. Guaquəlenczən šə chixjue'ida' de'en əṇa Diozən' nada'. Na' leczə guaquəlenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtiže'enə'.

⁷ Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggol beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chgole'.

⁸ Catə' zo to beṇə' chcueže' cornetən' par nich chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'.

⁹ Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i beṇə', bito gaquəlenən lega'aque'.

¹⁰ Nezecho de que beṇə' ža' doxen yežlyo

nga gwde gwdele dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljuežjga'aque'.

¹¹ Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto beṇə', nezecho le' naque' beṇə' zitə' na' chio'o natcho beṇə' zitə'.

¹² Na' le'e chi' yichjle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquəlen ljuežjle. Gonle ca' nich yoguə'ale chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' sotezə sole gonlilažə'əlene'.

¹³ Na' šə Spiritən' gonən ca əchoj catə' güe'elencho Diozən' gwde gwdele dižə', cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlenche' chio'o par nich əgwzejni'icho beṇə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'enə'.

¹⁴ Na' catə' choncho orasyonṇə' šə Spirit che Diozən' chonən par cho'elenchone' dižə' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ochon' catə'ən cho'echon, con chache'icho de que Dioz na'aczən' cho'ela'ocho.

¹⁵ Quingan' cheyalə' goncho, catə' goncho orasyonṇə' güe'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'echon'. Na' catə' gołcho, gołcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, na' leczə goncho xbab che de'en cholchon'.

¹⁶ Legon xbab nac gaquə šə güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' len dižə' de'en cui chejni'i yoguə'əcho. Beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anə' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozən' txen len chio'o.

¹⁷ Bito gaquəlenən lega'aque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'anə'əczə šə de'e li

güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' binlo.

18 Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par niç cho'eləncha'ane' gwde gwdele dižə' mazəchlə ca chonən len notə'ətezəchle.

19 Pero catə' ndopə nžagcho cho'ela'ocho Cristən' la'anə' gueyə'əzə dižə' de'en chejni'i yoguə'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

20 Beṇə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'en dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ocho xbab che beṇə' cha'o na' bito šo'ocho xbab che bi'i cuiṇə' šejni'i.

21 Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par niç beṇə' zitə' ca' əso'elene' beṇə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beṇə' Izrael ca', pero bia'aczə bito yoso'ozenague' chia'." Can' na Xancho Diozən'.

22 Šə nitə' beṇə' cui chse'ejle'e che Diozən' na' choso'ozenague' catə' güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'acbe'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristən', banəzecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' catə' to beṇə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Cristən' la'anə'əczə cui chaclenən beṇə' cui chso'onlilaže'ene'.

23 Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristən' yoguə'əcho solao güe'elenchone' gwde gwdele dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' o beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde

gwdelə dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'.

²⁴ Pero nža'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidəclə to beṇə' cuiṇə' gonlilažə' Cristən' o to beṇə' cuiṇə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gache'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o.

²⁵ Na' catə' gache'ine' de que la'aždaogüe'enə' naquən' mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əṇe' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Cheyalə' gwsa'acho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

²⁶ Na'a ža beṇə' bišə', catə'an chdopə chžagle txen balle golle to imno, na' balle de de'e əgwsed gwlo'i ljuežjle, na' balle güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balle güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yozejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṇə' ljuežjle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonle yoguə' de'e ca' con šə gonlen ca sa'aclenən beṇə' ljuežjle ca' so'onlilažə'əche' Cristən', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'.

²⁷ Na' šə nole güe'elenle Diozən' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do chopzle o šonzle na' tgüejə tgüejle. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenle Diozən'.

²⁸ Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenle Diozən' dižə'an nac ca' zižjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'enə'.

29 Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ljuežjle de'en bagwna Diozən' le'e, lecə do chopzle o šonžle ačojle chixjue'elen lao ndopə nžagle, nič beṇə' ca' yelə' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na to tole za'an che Diozən'.

30 Na' šə lao choe' toe' dižə'ən Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'ecə dižə'ən cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'ənə'.

31 Chaclencə Spiritən' yoguə'əle par nič tgüejə tgüejle chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i ljuežjle na' chtiplažə' ljuežjle.

32 Spirit che Diozən' chonən par nič balle chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con catə'əzən' chacbe'ile naquən güen par chixjue'elen.

33-34 Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'acho chac yazə.

Na' gatə'ətezə chəsə'ədopə chəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'.

35 Na' šə de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'ənezene', cheyalə' yesə'əṇabe' be'en che to toga'aque' catə' yesyə'əžine' ližga'aque', chedə' naquən to yelə' zto' šə no'olən' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ocho Diozən'.

36 Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par əṇale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alēn.

³⁷ Bal̄le nale chon Spirit che Dioz̄an' par niçh chyix̄jue'ele bi de'en bagwna Dioz̄an' le'e, na' bal̄le nale de que Spirit che Dioz̄an' chaclen̄an le'e par chonle bichl̄a de'en chene'e Dioz̄an'. Š̄a de'e l̄i chaclen Spirit̄an' le'e nach̄an' guacbe'iczele de que mendad che X̄ancho Crist na'an̄a' chzoja' le'e yogūa' de'e quinga.

³⁸ Š̄a nole cui chejle'ele de que Crist̄an' chone' par niçh chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Dioz̄an' le'e š̄a ca'.

³⁹ Na'a ž̄a beṇ̄a' biš̄a', de'e yobl̄a chnia' le'e, leṇ̄abe Dioz̄an' gaqūalen Spirit che'en̄a' le'e par niçh chix̄jue'ele de'en aṇ̄a Dioz̄an' le'e. Na' š̄a Spirit che Dioz̄an' gon̄an par niçh beṇ̄a' ljuež̄jle ca' ašo'elene' Dioz̄an' gwde gwdelēa diž̄a', bito gwž̄onle ašo'elene'en le'.

⁴⁰ Pero bit̄a'atez̄a de'en gonle lao colt̄an', legwsa'an binl̄o, na' bito gonlen chac yaz̄a.

15

Beban Jesocrist̄an' ladjo beṇ̄a' guat ca'

¹ Beṇ̄a' biš̄a', che'enda' yosa'alaž̄a'ale diž̄a' güen diž̄a' cob̄a che Crist̄an' de'en babe'elena' le'e antsl̄a. Babzenagle chei na' zotez̄a zole chdalenlen.

² Na' š̄a talenczle diž̄a' güen diž̄a' cob̄a che Crist̄an' de'en babe'elena' le'e, nezele de que ž̄j̄ayezole len Dioz̄an'. Pero š̄a bito talenle diž̄a' güen diž̄a' cob̄a che'en̄a' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che diž̄a' güen diž̄a' cob̄a che'en̄a'.

³ Dioz̄an' bzenene' nada' de'en zj̄anaqūa de'e ž̄ialao xench ca bit̄a'atez̄achl̄a na' baçh bsd blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot beṇ̄a'

Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə.

⁴ Leczə bgašə' Cristən' pero na' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə.

⁵ Na' bi'a dižə' can' ben Cristən' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca', jəyeloe' laogüe' Bedən' na' gwde na' jəyeloe' laogüe' yeziquə'əchlə disipl che' ca' lao nite'e txen, beṇə' ca' gwsa'ac šižine' antslə.

⁶ Na' gwde na' jəyezloe' laogüe' mazlə gueyə' gueyoa beṇə' zjənitə' tši'izə chso'elao' le'. Na' zan beṇə' ca' nežəmban ṇa'a la'anə'əczə bagwsa'at bale'.

⁷ Le'egatezə ca' jəyezloe' laogüe' Jacobən' nach gwde na' jəyezloe' laogüe' yoguə' apostol ca'.

⁸⁻⁹ Na' le'ezelaogüe bedeyeloe' laogüe' nada'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca to bi'i goljə sin cuiṇə' žin ža, chedə' ca tyempən' bitonə' gonlilaža'a Cristən', gwda' bchi' bsaca'a beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'. De'e na'anə' chacda' naca' le'ezelaogüe apostol beṇə' cui bi zaquə' entr beṇə' ljuežja' ca', na' chacda' bitoczə zaca'a par naca' apostolən'.

¹⁰ Pero bia'aczə nži'ilažə' Diozən' nada'. De'e na'anə' gwleje' nada' par naca' apostol che'enə', na' de'e na'anə' bagocwlene' nada' par ničh choncha' xšine'enə' mazəchlə ca de'en chso'on yoguə' apostol ca' yela'. Pero bito əṇacho toza' nada' chona' xšine'enə' sino que Dioz na'aczən' chaclene' nada' par chona'an.

¹¹ Na' bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babzejni'ida' le'e na' de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yela' le'e.

Yesyə'əban beṇə' guat ca'

12 Na' baḥ bsed blo'ito' le'e de que Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Pero le'e ža, ĭbixḥen' na balle de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'?

13 Žalə' naquən de'e li can' nalen' de que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', bitolja bosbane' Cristən' žalə' ca'.

14 Na' žalə' cui bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', bito bi zaquə' xtiž'e'enə' de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen de'en chonlilažə'əchone' žalə' cui bebane'.

15 De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozən' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', babe'eto' dižə' güenlažə' žalə' bito naquən de'e li. Žalə' de'e li bito yosbane' beṇə' guat ca', bito bosbane' Cristən' žalə' ca'.

16 De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', ḥhedə' la' bosbane' Cristən'.

17 Bito bi bi zedəgua'an de'en chonlilažə'əcho Cristən' žalə' cui bosban Diozən' le' ladjo beṇə' guat ca'. Bito gaquə' əgwnitlaogüe' xtolə'əchon' žalə' cui bebane'.

18 Beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane' bagosə'əbiayi'e na' bito nite'e len Diozən' na'a žalə' cui beyas beban Cristən' ladjo beṇə' guat ca'.

19 Probḥguazə' chio'o žalə' yežlyo ngazən' zocho lez gaquəlen Cristən' chio'o. Chxoayagzə' cuincho mazəchlə' ca' notə'ətezəchlə' beṇə' žalə' ca'.

20 Na' de'e liczə' Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', par niḥ ṇezecho de que ca'aczən'

gone' len beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' le'.

21 To beṇə'ən ben par niḥ chsa'at beṇəḥən', na' to beṇə'ən gon par yesyə'əbane'.

22 Adan nan' ben par niḥ chsa'at yoguə' beṇəḥən', na' Crist nan' gon par yesyə'əban yoguə' beṇə' chso'onlilažə' le'.

23 To tocho yebancho con catə'ən babsi'e xneze. Zgua'atec Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'ən yide' yeto le'egatezəczə ca' yesyə'əban beṇə' ca' bagwsa'at, con beṇə' gwso'onlilažə'ene'.

24-26 Cristən' chnabi'e doxenlə. Na' əgwleḷ əgwšoḷje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', na' que'e yelə' gwnabia' che de'e xio' ca' na' che angl bzelaο ca' na' che notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia' beṇə' cui chso'elao' le'. Na' catə' Cristən' babeyož blej bšoḷje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', nach gwcueze' yelə' gotən' na' šo'o fin che yežlyon'. Na' cana'achən' Cristən' cue'e lao na' Xe' Diozən' yoguə' de'en nlane' chnabi'e na' yoguə' non' chnabi'e.

27 Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Diozən' bansi'e xneze de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e yoguə'əloḷ beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde.” Pero ca de'en nan de que Cristən' nabi'e yoguə'əloḷ beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, bito nacho zejen de que leczə Cristən' nabi'e Xe' Diozən'.

28 Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xe' Diozən' yoguə'əte beṇə' na' len yeziquə'əchlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə le' yo'e lao na' Xe' Diozən'. Nach yoguə'əloḷ beṇə' əsa'acbe'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə ca' sa'acbe'i

angl na' de'e xio' ca'.

²⁹ Nitə' beṇə' chəsə'əchoe' nis de'e non che beṇə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'.

³⁰ Nada' ža, do tyempte nitə' beṇə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe de'en cho'a xtižə' Cristən'.

³¹ Beṇə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' banezele de que chebeichgüeida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'.

³² Na' guac əṇacho de que por bež əznian' jətiləlena' catə'ən jsoa' Efeson' chedə' gwso'onchgua beṇə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beṇə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beṇə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gaotezcho, la' gwžezən' gatcho."

³³ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, chedə' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho txen len beṇə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'enə'."

³⁴ Legwša' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' chedə' balle bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquəchgüeile lo'o la'ažda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə yeyac cuerp che beṇə' ca' yesyə'əban ladjo beṇə' guat ca'

³⁵ De repent gwṇabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beṇə' guat ca' o nac gaquə cuerp chęega'aque'enə' catə'ən yesyə'əbane'.

36 Nčhol₁ yičh₁la'ažda'olen' šə chaquele cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'.

37 Na' bito əñacho de que catə'an chazchonə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho.

38 Na' Diozən' chone' par ničh chla' de'en chazchon' na' to ton chaquən segon bi de'en chazchon'.

39 Ca'aczən' naquən caguə tozə ca naquə cuerp chechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp che beñachən' na' nža'an naquə cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lao be'.

40 Na' nža'an zjənaquə beñach ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche che beñach ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga.

41 Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nza' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'.

42 Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beñə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp chega'aque'enə'. Cuerp chega'aque'enə' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'ožə'an, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beñə' guat ca' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə na' bitoch sa'ate'.

43 Bitobi bi zaquə' cuerp che beñə' guat ca', la' zjənaquən cuerp šen. De'e na'anə' chcuašə'əchon. Pero catə'an yesyə'əbane' yetlas, šə gwso'onlilaže'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cuerp

čhega'aque'enə' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsa'aquən antslə.

44 Cuerp che beṇə' guat ca' de'en chcuəšə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nž'a'an yesyə'əyaquən catə'an yesyə'əbane' šə gwsə'onlilaž'e'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'əyaquən por cuerp cobə de'en gon can' əna Spirit che Diozən'. Na'a zjənaquə cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cuerp cobə de'en gon can' əna Spirit che Diozən'.

45 Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beṇə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beṇə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'enə' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicaṇen'.

46 Na'a naccho beṇə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gatə' cuerp cobə chechon' de'en gon can' əna Spirit che Diozən'.

47 Adannə' ben' goquə beṇə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxi'e' yelə' mban zejlicaṇe bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'enə' Xancho Cristən'.

48 Na' chio'o beṇəch cuerp chechon' naquən can' goquə cuerp che de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beṇə' che yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gatə' cuerp cobə checho de'en gaquə ca cuerp che Cristən' ben' zo yoban'.

49 Na'a nenaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

50 Beṇə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho

žjəyezochō len Diozən' zejlicane bito gaquə əbanecho cuerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cuerp chechon' na' de'e na'anə' bito gaquə əbanechon catə' žjəyezochō len Diozən' zejlicane.

⁵¹ Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' neze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yeža' can' gacchon'.

⁵² Xtitnez yeža' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beṇə' bagwsa'at con beṇə' gwsə'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə de'en cui te chei na' leczə can' yeyac cuerp che chio'o ne'e mbancho.

⁵³ Cuerp checho de'en mbancho yežlyo nga ṇa'a de'e te chein' chedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp chechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te chei.

⁵⁴ Na' catə' bade cuerp cobə checho de'en cui gožə' na' de'en cui te chei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinə' bcueze' yelə' gotən' chedə' le'enə' chone' yelə' mban zejlicane."

⁵⁵ Na' cana'achən' əṇacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan."

⁵⁶ De yelə' got che chio'o beṇəch chedə' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguəchcho che de'e malən'.

⁵⁷ Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par ničh cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'enə' babene' par ničh chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho

ladjo beṇə' guat ca'.

⁵⁸ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', lesotezə lesə legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquəžejlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho' la' nezczele de que bito gaquə dadən.

16

Choso'otobe' mech par chsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə'

¹ Na'a ža che'enda' əṇia' le'e naquən' gonle catə' əgwtoḅle mechən' par gaquəlenle beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Legon can' bena' mendad so'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' to to yež de'en zjəchi' Galasian'.

² Na' yoguə' ža dmigw to tole cuejle latə' güejə mech segon ca de'en beṇle gan lao xmanṇə' na' co'oša'olen par nič den catə'ən yida' dezlaṇa'a le'e. Legon ca' par nič bito əgwtoḅlen catə'ən yida'anə'.

³ Na' catə'ən yida'anə' cana' əselā'a beṇə' ca' bagwlejlen' par əxjsə'e xmechlen' Jerosalennə', na' əgoxə'ətega'aca'ane' to čhopə cart.

⁴ Pero šə gwxenlažə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

Pabən' chone' xbab žjəlanə'e lega'aque'

⁵ Na' yida' gan' zolen' catə' yeyož tia' Masedonian', čhedə' leczə cheyalə' ša'a žjəlanā'a beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' na'.

⁶ Na' de repent yega'aṇa' len le'e do tḅio' o čhop bio' o šə yega'aṇcza' dote tyemp zaguən'. Na' catə'

yeza'a gan' zolen' le'e gaquälēnle nada' par yeya'a ga yoblə.

⁷ Bito yida' delana'a le'e na'a chedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' sša len le'e catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə.

⁸ Che'enda' yega'ana' Efeso nga xte catə' galə' lni de'en ne' Pentecostes.

⁹ Yega'ana' chedə' beṇə' zan nitə' nga beṇə' chse'ene'e yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' pero leczə nitə' beṇə' zan cui chse'enene' chixjuian.

¹⁰ Na' catə' yidə Temtion' gan' zolen' cheyalə' gaplene' respet par nič cui žebe' əgwšed əgwlo'ine' le'e, chedə' leczə can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'.

¹¹ De'e na'anə' ža bito gonle xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyalə' sole güen len le' na' len beṇə' ca' žague'enə' catə' la'aque' gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque' cheyalə' gaquälēnga'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'ane'enə'.

¹² Na' ca naquə beṇə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə gotə'əyoida'ane' par yidəlene' Temtion' na' len beṇə' bišə'əcho ca' desə'alane'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' na'a. Pero güide' catə' soe' to latjə.

Yeto chopə de'en che' Pabən' beṇə' Corinto ca'

¹³ Cheyalə' gapple cuidad par nič cui xoayagle len de'e malən', na' cheyalə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žeble sino leso legon can' chene'e Diozən'.

¹⁴ Na' legaque che Diozən' na' che beṇəchən' bitə'ətezə de'en chonle.

15 Na' n̄a'a ža beṇə' bišə', de to de'e che'enda' əṇia' le'e. Nezele de que family che Estefanas zjənaque' beṇə' nech gwso'onlilaže'e Cristən' Acayan', na' baṇezczele can' chso'oncze', lechguale chsa'aclene' notə'atezəchlə beṇə' bazjənaque' lažə' na' Diozən'.

16 De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyalə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che notə'atezəchlə beṇə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che beṇə' ca' chsa'aclenchgua beṇə' bišə'əcho ca'.

17 Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par nič bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'.

18 Lechguale bagwso'one' ca chebeida', can' bagwso'one' len le'e. De'e na'anə' cheyalə' gapəga'acchone' respet.

19 Na' n̄a'a ža əchnia' le'e de que beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə len Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjələnczə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ližga'aque'enə', leczə chəsə'əguapchgüe' le'e diox. Lega'aque' chso'onlilažə'əcze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o.

20 Na' yoguə'alol beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuežjle.

21 Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

22 Na' šə nenchixə nole cuinə' gonle cas par gaquele che Xancho Jesocristən', cuiayi'išazəchle

zejlicanen'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

²³ Na' na'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e.

²⁴ Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2